

Region Midtjylland

Etablering af lærings- og mestringskonceptet

Bilag

til Regionsrådets
møde den 23. maj 2007

Punkt nr. 12

Projektbeskrivelse for lærings- og mestringskoncept i den vestlige del af Region Midtjylland

Indledning

Underudvalget vedr. Primær Sundhed i Region Midtjylland drøftede den 19. september 2006 et forslag om at tilbyde mennesker med kroniske lidelser uddannelse tilrettelagt ud fra lærings- og mestringsprincipper. Fra politisk side var der stor interesse for at få nogle erfaringer med anvendelse af lærings- og mestringskonceptet sideløbende med "Lær at leve med kronisk sygdom" (Stanford-modellen). Det blev aftalt at sætte en proces i gang med udarbejdelse af en projektbeskrivelse for anvendelse af lærings- og mestringskonceptet i uddannelses tilbud til mennesker med kroniske lidelser.

I projektbeskrivelsen lægges der op til et samarbejde mellem interesserede kommuner, Hospitalsenhed Vest, praktiserende læger og patientforeninger om at planlægge og gennemføre lærings- og mestringsforløb for mennesker med kroniske lidelser i kommunalt og i hospitalsregi på en måde som sikrer sammenhæng i patientforløbet for det enkelte menneske. Projektperioden er på tre år og der sikres en løbende dokumentation og evaluering af uddannelsesforløbene på et videnskabeligt niveau.

Baggrund

Baggrunden var en henvendelse fra Ringkjøbing Amt om muligheden for føre drøftelserne om lærings- og mestringskonceptet ind i regionalt regi efter det blev sat i stå fra amtslig side i 2005 for at afvente regionens start og indsatser på området. (1,2)

Der har været samarbejdet om sundhedsfremme og forebyggelse, men der har hidtil ikke været formelle aftaler mellem sektorerne omkring sundhedsfremmende og forebyggende tiltag. I forhold til den patientrettede forebyggelses- og sundhedsfremmeindsats er det fastlagt i sundhedsloven, at Kommunerne ifølge sundhedsloven § 119 har ansvaret for den borgerrettede forebyggelse og skal tillige varetage den patientrettede forebyggelse, som ikke er del af et behandlingsforløb. Regionerne skal varetage den patientrettede forebyggelse i relation til almen praksis og hospitaler og har tillige tværgående opgaver indenfor kvalitetssikring, forskning og udvikling. (3)

Dette pilotprojekt om anvendelse af lærings- og mestringskonceptet i patientuddannelses tilbud er et led i den patientrettede forebyggelse med fokus på samarbejdet med de involverede parter.

Lærings- og mestringskonceptet kommer fra Norge, hvor det blev lovbestemt tilbage til 1997, at patienter med kroniske sygdomme har krav på undervisning og oplæring og på den baggrund blev der oprettet lærings- og mestringscentre ved hospitalerne og i dag findes der 37 af dem rundt om i landet. I Danmark har der været arbejdet med tankerne omkring lærings- og mestringskonceptet, men der er endnu ikke etableret et formelt tilbud. Ringkjøbing Amt har arbejdet med tankerne og ideerne de sidste par år i regi af sundhedsplanarbejdet, men arbejdet blev som nævnt sat i stå i år 2005 for at afvente regionsdannelsen. (4,5)

Region Midtjylland har fokus på diabetes-, lunge- og hjerteområdet i arbejdet med implementeringen af kronikermodellens principper og indsatsområder i form af patientforløbsprogrammer (kronikerprogrammer).

Hensigten med at sætte et 3 årigt pilotprojekt i gang omkring læring og mestringskonceptet er, at være på forkant med udviklingen, være nytænkende og aktiv medspiller i arbejdet med de forskellige tilgange til patientuddannelsesaktiviteter i kommunalt og regions regi samt dokumentere og evaluere indsatsen.

Lærings- og mestringskonceptet er en ny måde at tænke patientuddannelse på i Danmark.

Formålet med pilotprojektet

I relation til mennesker med kroniske lidelser

- At deltagerne styrker deres mestringsevne, så de kan skabe en meningsfuld dagligdag med de begrænsninger et liv med kronisk lidelse sætter
- At deltagerne opnår indsigt i, hvordan den kroniske lidelse påvirker dagligdagen
- At deltagerne forbedrer deres sundhedsadfærd
- At deltagerne styrker deres sociale relationer
- At undersøge behovet og mulighederne for at have en erfaren patient med i vejledningssituationer i diagnose- og behandlingsfasen
- At undersøge behovet for, at der i uddannelsesforløbet både er fokus på formidling af viden og hjælp til at mestre livet samt at undersøge i hvilke faser af det kroniske forløb, der er behov for hvilke indsatser

I relation til organiseringen af patientuddannelser

- At sikre sammenhæng mellem de eksisterende patientuddannelsesstilbud og lærings- og mestringstilbuddene
- At der skabes rammer for et samarbejde med patientforeningerne om at være med til at udvikle lærings- og mestringsforløbene
- At der i gennemførelsen af lærings- og mestringsforløb afdækkes hvilke forløb, der skal være på hospitalet, kommunerne og hos patientforeningerne

I relation til udvikling af lærings- og mestringskonceptet

- At skabe faglige netværk på tværs af sektorerne om læring og mestring
- At kunne vise erfaringer fra mindst 2 kommuners mødesteder for mennesker med kroniske lidelser, eksempelvis på sundhedscentre

Patientundervisning

I Danmark er der forskellige typer af patientundervisning:

Læring og mestring bygger på undervisning af mennesker med kroniske lidelser og deres pårørende af en erfaren patient sammen med en fagperson (læge, sygeplejerske eller anden med sundhedsfaglig baggrund)

I "Lær at leve med kronisk sygdom" (Stanford-modellen) undervises patienterne udelukkende af en erfaren patient med baggrund i et standardiseret undervisningsforløb

I en traditionel patientuddannelse undervises patienterne alene af fagpersoner (læge, sygeplejerske eller anden med sundhedsfaglig baggrund)

I bilag 1 er en oversigt over de forskellige typer af patientuddannelsesstilbud.

Hvad er et Lærings- og Mestringskoncept?

Der er to centrale principper i læring og mestring:

- Uddannelse af mennesker med kroniske lidelser
- Kompetenceudvikling af underviserne

Uddannelse af mennesker med kroniske lidelser

- Uddannelse af mennesker med kroniske lidelser med henblik på at se på muligheder for at mestre de ændringer, mennesker med kroniske lidelser er nødt til at leve med i forhold til at få et godt dagligliv
- Den erfarne patient og fagpersonen underviser i fællesskab for at udnytte forskelligheden i hinandens viden og erfaringer. Undervisningen foregår i et ligeværdigt perspektiv
- Undervisningsformen bygger på dialog med deltagerne

Kompetenceudvikling af underviserne

- Fagpersonerne udvikler deres kompetencer i:
 - at kunne lytte og være i dialog med mennesker med kroniske lidelser
 - at anvende pædagogiske metoder som styrker mennesker med kroniske lidelsers handlekraft
 - at samarbejde med erfarne patienter og derved få større viden om mennesker med kroniske lidelsers dagligliv og mestringsmuligheder
- De erfarne patienter udvikler deres kompetencer i:
 - at undervise i og formidle egne sygdomsoplevelser, muligheder og begrænsninger til andre mennesker med kroniske lidelser
 - at samarbejde med fagpersoner og relatere dagligdagen til hospitalsverden og almen praksis

En af forudsætningerne for et godt lærings- og mestringskoncept er, at de erfarne patienter og fagpersonerne har kompetencer indenfor anvendelse af sundhedspædagogiske metoder og undervisning i team.

Forudsætninger for at kunne tilrettelægge og gennemføre lærings- og mestringsforløb

De vigtigste forudsætninger for gennemførelse af pilotprojektet er:

- Tilstrækkelige økonomiske midler fra kommunerne og regionen
- Ledelsesinvolvering og ledelsesopbakning i arbejdet
- Sikre et tilstrækkeligt patientunderlag
- Aktive patientforeninger til at finde de erfarne patienter til at stå for undervisningen

Lærings- og mestringsprincipperne bygger på et tæt samarbejde mellem fagpersoner og patientforeninger med henblik på at rekruttere egnede undervisere (erfarne patienter). I planlægningsfasen vil de erfarne patienter og fagpersoner mødes for at planlægge uddannelsen og på den måde sikre tæt dialog og samarbejde om uddannelsesforløbet.

Erfarne patienter vil blive udvalgt på baggrund af følgende kriterier:

- Selv have en kronisk lidelse og være i en stabil sygdomsfasen
- Have bearbejdet situationen og føle, at de takler livet med kronisk lidelse og ikke have opfattelsen/erkendelsen af, at det er let at have en kronisk lidelse
- Være parat til at dele egne erfaringer og lytte til deltagernes erfaringer
- Skal kende andre mennesker med kroniske lidelser og være klar over, at der er forskelle i de enkelte menneskers situationer og mestringssevner, alt efter de forskellige steder i forløbet
- Den erfarne patient har viden og erfaring med/om tavshedspligt og er forpligtet herpå, hvilket dokumenteres forud for den erfarne patient møder andre patienter i undervisningsøjemed

For at sikre det bedst mulige udbytte af forløbene, vil fagpersonerne og de erfarne patienter få kompetencer i form af et intensivt sundhedspædagogisk uddannelsesforløb med fokus på den dialogbaserede undervisningsform.

Indsatsområder

Når et menneske får en kronisk lidelse, gennemleves 4 faser:

Diagnosefase -> Behandlingsfase -> Rehabiliteringsfase -> Hverdagsfase

I disse forløb er der behov for at lære om den kroniske lidelse og hvordan det er muligt at leve med den. Der findes forskellige typer af patientuddannelsesforløb, de er kort beskrevet i bilag 1.

Ikke alle patientforløb starter på hospitalet, mange forløb starter ved den praktiserende læge, der også tilbyder forskellige undervisningstilbud til mennesker med kroniske lidelser.

Patientgrupper og hold

Som nævnt under baggrunden, har Region Midtjylland fokus på patientforløbsprogrammer (kronikerprogrammer). I lærings- og mestringsregi vil det være hensigtsmæssigt, at der gennemføres lærings- og mestringsforløb for disse patientkategorier for at afklare om lærings- og mestringskonceptet er anvendeligt. Antallet af potentielle mennesker med kroniske lidelser er blevet afdækket i Sundhedsprofilen for Region Midtjylland – Hvordan Har Du Det 2006 – i de enkelte kommuner og er angivet nedenfor. (6) Der er tale om det samlede antal mennesker indenfor de enkelte kroniske lidelser og er et idégrundlag for niveauet i de enkelte kommuner. Nogle mennesker vil ikke skulle tilbydes undervisning af den ene eller anden grund (eksempelvis for syge, ingen interesse eller ikke relevant)

	Diabetes*	Lunge**	Hjerte***
Herning Kommune	1.600	2.000	1.100
Holstebro Kommune	1.500	1.300	600
Ikast-Brande Kommune	900	1.000	540
Lemvig Kommune	500	400	340
Ringkøbing-Skjern Kommune	1.300	1.400	1.080
Struer Kommune	600	700	450

* Hvordan Har Du Det 2006 – Kronisk sygdom: Sukkersyge

** Hvordan Har Du Det 2006 – Kronisk sygdom: Bronkitis, for store lunger, rygerlunger

*** Hvordan Har Du Det 2006 – Kronisk sygdom: Hjertekrampe & blodprop i hjertet

Der vil blive tilbudt lærings- og mestringsforløb i *kommunalt regi* indenfor:

- Undervisning af mennesker med kroniske lidelser diagnosespecifikt indenfor diabetes, lunge og hjerteforløb
- Undervisning af mennesker med kroniske lidelser på tværs af diagnoser

I relation til den diagnosespecifikke uddannelse er der mulighed for at kommunerne kan gå sammen om nogle undervisningsforløb.

På *Hospitalsenhed Vest* vil lærings- og mestringskonceptet blive integreret i uddannelsesforløb indenfor diabetes og KOL samt eventuelt hjertehold.

Henvi sning

Henvi sning til lærings- og mestringsforløb kan ske via hospitalsafdelinger, kommunerne og praktiserende læger. Der vil i hospitalsregi og i kommunalt regi (driftsenhederne), alt efter hvornår henvi sningen modtages, blive gennemført en afklarende samtale (telefonisk eller ved fremmøde) med henblik på at afklare, hvilket tilbud mennesket med den kroniske lidelse skal tilbydes, således der gives det rigtige tilbud i forhold til sygdom, diagnose og tidsperspektiv.

Opgavefordeling

Opgavefordelingen i lærings- og mestringskonceptet bygger på følgende model:

Kommunerne stiller de fysiske rammer til rådighed for undervisningen. Kommunale fagpersoner planlægger og gennemfører sammen med erfarne patienter lærings- og mestringsforløbene. I hver kommune udpeges en nøgleperson, som har det koordinerende ansvar og samarbejder med projektledelsen om gennemførelse og evaluering af uddannelsesforløbene. Kommuner med muligheder for at etablere et mødested for mennesker med kroniske lidelser, gør dette. Endelig afholder kommunerne udgifter til transport og forplejning til de erfarne patienter.

Hospitalsenhed Vest samarbejder med kommunerne og erfarne patienter om planlægning og gennemførelse af uddannelsesforløb, hvor der i kommunen er behov for faglig ekspertise, som findes på hospitalet. Hospitalet stiller fysiske rammer til rådighed for lærings- og mestringsforløb for patienter med diabetes og KOL. Hospitalet er ansvarlig for i samarbejde med erfarne patienter at planlægge og gennemføre lærings- og mestringsforløb for disse patienter. Hospitalet udpeger en eller flere nøglepersoner som indgår i arbejdsgruppen og som samarbejder med projektledelsen om at skabe sammenhæng i uddannelsesforløbene. Hospitalet afholder udgifter til transport og forplejning til de erfarne patienter.

De praktiserende læger henviser patienterne til tilbuddene samt kan tilkøbes til at yde faglig bistand og evt. udgående funktion i forbindelse med undervisningen i kommunen. Udgiften hertil afholdes af Region Midtjylland.

Center for Folkesundhed, Holstebro afdelingen, se de beskrevne opgaver under organisering.

Patientforeningerne bidrager med erfarne patienter som indgår i planlægningsarbejdet i forbindelse med tilrettelæggelsen af undervisningen og som undervisere.

Lærings- og mestringsfaciliteter

De fysiske rammer for patientundervisningen er ikke ét sted, men flere steder i kommunerne og hospitalsenhederne. Hver kommune kan have flere lærings- og mestringsfaciliteter. Endvidere, vil der i nogle kommuner være fysiske rammer (sundhedscentre) til et mødested, hvor det er muligt at søge viden om forskellige kroniske lidelser i form af eksempelvis cafétilbud med pjecer, bibliotek, internet-adgang mv.

Organisering

Det 3 årige pilotprojekt med lærings- og mestringskonceptet organiseres med:

Projektledelsen varetages af Center for folkesundhed Holstebro afdelingen og som har nedenstående opgaver:

- Ansvar for gennemførelse af projektet ud fra formålet
- At koordinere lærings- og mestringsforløbene
- At ideudvikle lærings- og mestrings i samarbejde med arbejdsgruppen
- At tilrettelægge og gennemføre kompetenceudviklingen af fagpersoner og erfarne patienter
- At skabe rammer for et samarbejde med patientforeningerne og udvælger i samarbejde med nøglepersoner de erfarne patienter, der skal medvirke i uddannelsen
- At yde konsulenthjælp til planlægning og gennemførelse af lærings- og mestringsforløb
- At være behjælpelig i arbejdet med planlægning af metoder til at gennemføre afklarende samtaler med henviste patienter i samarbejde med nøglepersonen fra den pågældende kommune/hospitalsenhed
- At udvikle evaluerings- og dokumentationsredskaber, arbejde med at dokumentere og evaluere pilotprojektet
- At medvirke til og være ansvarlig for at der tilflyder information om projektets udvikling til alle involverede parter
- At medvirke til i samarbejde med styregruppe og arbejdsgruppe at udbrede projektets proces og resultater
- At være sekretariat for styregruppen og arbejdsgruppen

Styregruppe

Der nedsættes styregruppe bestående af en ledelsesrepræsentant fra Hospitalsenhed Vest, en ledelsesrepræsentant fra hver af de deltagende kommuner, en ledelsesrepræsentant fra Regionalt Sundhedssamarbejde, en ledelsesrepræsentant fra Primær Sundhed/ Praksisudvalget, lederen af Center for Folkesundhed Holstebro afdelingen, en repræsentant fra PI-Vest – Patientinformation Vest samt projektlederen

Styregruppens opgaver:

- At sikre at projektet er i overensstemmelse med lokale mål og strategier
- At sikre sammenhæng mellem pilotprojektet og andre udviklingsarbejder
- At vurdere faktorer af væsentlig betydning for projektets proces og resultat
- At tage stilling til konsekvenser af projektet
- At medvirke ved gennemførelse af ændringer, der er en konsekvens af projektet
- At pilotprojektet holder sig indenfor de vedtagne økonomiske rammer
- Sikre ledelsesmæssig involvering og inddragelse i arbejdet

Styregruppen mødes mindst to gange om året.

Arbejdsgruppe

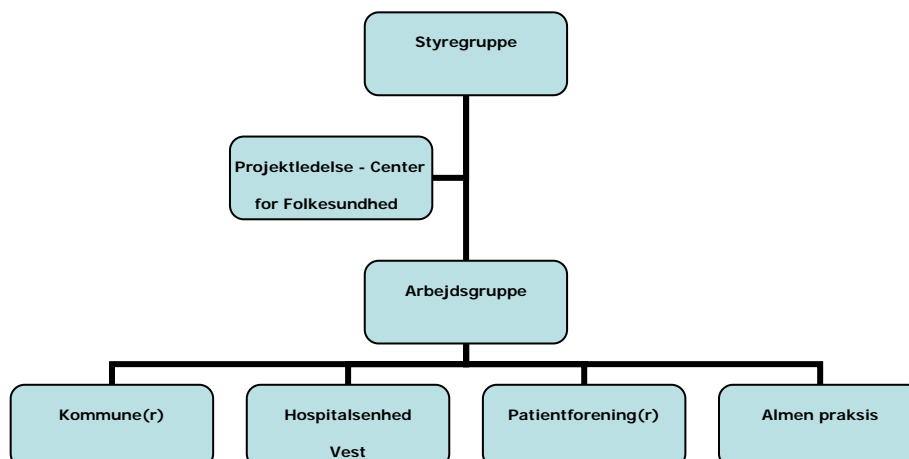
Der nedsættes en arbejdsgruppe bestående af en nøgleperson fra hver af de deltagende kommuner, nøglepersoner fra Hospitalsenhed Vest, to praktiserende læger – udpeget af praksisudvalget, tre repræsentanter fra patientforeningerne, en repræsentant med forskningserfaring fra Center for folkesundhed Århus afdelingen samt projektleder og projektmedarbejder fra Center for folkesundhed Holstebro

Arbejdsgruppens opgaver:

- At medvirke til at projektet gennemføres ud fra projektets rammer og formål
- At sikre en ensartet men lokal præget udviklingsproces
- At sikre en koordinering af lærings- og mestringsaktiviteterne på tværs af sektorer og kommuner
- At sikre at princippet med ligeværdighed mellem erfarne patienters bidrag og fagpersonernes bidrag følges
- At medvirke i udviklingen af lærings- og mestringsforløbene
- At medvirke i dokumentationen og evalueringen af projektet
- At sikre et højt informationsniveau om projektet på lokalt plan
- At medvirke til at hjemmesiden er opdateret med information om, hvad der sker lokalt

Arbejdsgruppen mødes mindst hver 3. eller 4. måned.

Organisatorisk ser organiseringen således ud:

Efter behov vil der kunne nedsættes arbejdsgrupper indenfor eller på tværs af kommuner, praktiserende læger, hospitalsenheder og patientforeninger.

Budget og ressourcer

Budgettet for lærings- og mestringskonceptet er angivet nedenfor:

Region Midtjylland

	Budget 2007	Budget 2008	Budget 2009	Budget 2010
Center for Folkesundhed				
Projektkoordinator	250.000	400.000	400.000	400.000
Administrativ medarbejder	65.000	100.000	100.000	100.000
Samlet udgift	315.000	500.000	500.000	500.000
Regionalt Sundhedssamarbejde				
Projektkoordinator	250.000	400.000	400.000	400.000
Administrativ medarbejder	65.000	100.000	100.000	100.000
Uddannelse af fagpersoner og erfarne patienter	100.000	100.000	100.000	-
Aktiviteter og temadage	150.000	150.000	150.000	-
Evaluering og database	150.000	100.000	100.000	300.000
Rapportering	-	-	-	75.000
Praktiserende læger	50.000	50.000	50.000	50.000
Udviklingsomkostninger på Hospitalsenheden Vest	100.000	200.000	200.000	100.000
Transportudgifter Hospitalsenheden Vest	20.000	50.000	50.000	20.000
Samlet udgift	885.000	1.150.000	1.150.000	1.045.000
Hospitalsenheden Vest				
Medarbejdere - KOL	60.000	120.000	120.000	60.000
Medarbejdere - diabetes	100.000	200.000	200.000	100.000
Medarbejdere - hjerte	Uafklaret	Uafklaret	Uafklaret	Uafklaret
Samlet udgift	160.000	320.000	320.000	160.000
Samlet udgift for Region Midtjylland	1.360.000	1.970.000	1.970.000	1.705.000

Kommunerne

Kommunernes udgifter til lærings- og mestringskonceptet forventes med udgangspunkt i Ringkøbing-Skjern Kommunes 58.000 borgere at være 3 forløb af 2 ugers varighed (14 dage) og 2 forløb af én uges varighed (7 dage). Til undervisningen afsættes 6 timer samt 3 timers forberedelse. Hertil kommer lønudgifter til kompetenceudvikling af medarbejdere, transportudgifter og markedsføring. De forventede udgifter i 2007 vil være på 140.000 kr., i 2008 og 2009 på 215.000 kr. pr. år og i 2010 på 108.000 kr.

For de 5 andre kommuner kan udgiften identificeres ved at forhåndsregne antallet af borgere op imod Ringkøbing-Skjern Kommunes 58.000 borgere.

Fordelingen af udgifterne er således, at Region Midtjylland dækker udgifterne til Center for Folkesundhed, udgiften til de praktiserende læger og Hospitalsenhed Vest, mens kommunerne hver især betaler deres egne udgifter. Ingen af de kommunale udgifter dækkes eller er indeholdt i sundhedsaftalerne.

Evaluering

En løbende evaluering samt en slutevaluering af pilotprojektet vil finde sted i år 2010. Evalueringen vil tage sit udgangspunkt i pilotprojektets beskrevne formål og være af både kvantitativ og kvalitativ karakter.

I relation til deltagerne

I den kvantitative evaluering vil blive fokuseret på øget mestringsevne, sundhedsadfærd, indsigt i den kroniske lidelse og sociale relationer. I den kvalitative evaluering vil blive fokuseret på patientens oplevelse af forløbet og muligheder for at skabe en meningsfuld hverdag. Om uddannelsen har været meningsfuld og brugbar i praksis, samt om der har været en hensigtsmæssig balance mellem faglig viden og erfaringsviden.

I evalueringen skal endvidere indgå, hvordan deltagerne har oplevet sammenhæng mellem lærings- og mestringsforløbene og eventuelle andre patientuddannelsesstilbud.

I relation til organiseringen

Evalueringen vil også omfatte en vurdering af, hvilke patientuddannelsesstilbud, der mest hensigtsmæssigt er placeret på hospitalet, i kommunerne og hos patientforeningerne. Endvidere, evalueres værdien af, at erfarne patienter indgår i vejledningen af kronisk syge i diagnose- og behandlingsfasen.

I relation til udviklingen af lærings- og mestringskonceptet

I evalueringen vil indgå, om det har været muligt at skabe faglige netværk og graden heraf. Endelig om det er muligt at etablere mødesteder i kommunerne (sundhedscentre).

Evalueringen foregår løbende og efter afslutningen af pilotprojektet samles dette i en slutevaluering med henblik på vurdering af projektforløbet og indstilling til lærings- og mestringskonceptets forankring af resultaterne.

Det videre forløb

Det forventes, at pilotprojektet vil skabe grundlag for at etablere et samarbejde om oprettelse af vidensnetværk og faglige netværk på tværs af hospital, kommuner, praktiserende læger og patientforeninger om læring og mestring.

Det er intentionen, såfremt projektperioden forløber godt og der er gode evalueringresultater, at lærings- og mestringskonceptet videreføres som en driftsopgave og vil blive udbredt til resten af Region Midtjylland med forankring i Center for Folkesundhed.

Tidsplan for projektføreløbet

Fase	Tidspunkt	Opgaver
1. Fase	Januar 2007 30. marts	Færdiggørelse af projektbeskrivelse Projektet behandles politisk i kommunerne og i Region Midtjylland Litteratursøgning Påbegynde udarbejdelse af evaluerings- og dokumentationsmateriale
	1. april 2007 30. juni 2007	Forberedelse af projektet Nedsættelse af styre- og arbejdsgruppe Indlede samarbejdet med patientforeningerne Samarbejde på tværs af sektorerne og sikre sammenhængende forløb Udvælge erfarne patienter Planlægge og gennemføre uddannelse af erfarne patienter Planlægge og gennemføre uddannelsen af fagpersoner
2. fase	1. august 2007 30. april 2010	Igangsætning og projektdrift af lærings og mestringskonceptet Planlægge og gennemføre lærings og mestringsforløb Afholdelse af temaeftermiddag om patientuddannelse med fokus på læring og mestring Samarbejde på tværs af sektorerne og sikre sammenhængende forløb Skabe rammer for udvikling af de eksisterende patientuddannelses tilbud og sikre sammenhæng med lærings- og mestringsforløbene Løbende dokumentere og evaluere forløbene Etablering af faglige netværk, erfaringsudveksling m.m. Formidle erfaringer fra projektføreløbet Integrere erfaringerne i arbejdet med kronikerprogrammerne Styrke samarbejdet med patientforeningerne
3. fase	1. maj 2010 31. december 2010	Afslutning af projektperioden Slutevaluering Rapportering af resultater Indstilling til det videre forløb
4. fase	1. januar 2011	Driftsfase og udbredelse til resten af Region Midtjylland

Referencer

1. Tamarapport Livet med Kronisk sygdom I, Sundhedsplanlægningen 1998-2002 Ringkøbing Amt
2. Tamarapport Livet med kronisk sygdom II, Sundhedsplanlægningen 2002-2005
3. Sundhedsloven fra. 1. januar 2007
4. Rapport om projekt Læring og mestringssenter Aker Sykehus, Slutrapport 1999
5. Sintef Rapporten: Evaluering av Nationalt kompetansesenter for læring og mestring ved kroniske sygdomme. Udarbejdet af Sissel Steihaug og Trond Hatting 2006
6. Sundhedsprofil for Region Midtjylland: Hvordan har du det? Udarbejdet af Finn Breinholt Center for folkesundhed 2006

Proces

Der har været afholdt et indledende møde den 14. november 2006 med kommunerne, repræsentanter fra de praktiserende læger, patientforeninger og Hospitalsenhed Vest med henblik på at præsentere ideerne og tankerne til lærings- og mestringsprincippet samt få nedsat en arbejdsgruppe til at udarbejde projektbeskrivelsen. Arbejdsgruppens medlemmer er angivet nedenfor:

- Sundhedskonsulent Margit Andersen – Ikast-Brande Kommune
- Udviklingskonsulent Susanne Rystok – Sundhedscenter Vest
- Sundhedschef Ellen Greve – Holstebro Kommune
- AC-medarbejder Lene Stokholm Jensen – Struer Kommune
- Chefsygeplejerske Ida Gøtke – Hospitalsenhed Vest
- Specialkonsulent Ulla Rasmussen – Hospitalsenhed Vest
- Praktiserende læge Lars Foged
- Praktiserende læge Lotte Jakobsen
- Praktiserende læge Tommy Stoltz Olesen
- Lisbeth Krogh - scleroseforeningen
- Frode Eriksen - Gigtforeningen
- Rita Jensen - Patientinformation
- Seniorskonsulent Grete Davidsen
- Udviklingskonsulent Doris Nørgaard – Center for Folkesundhed
- Specialkonsulent Steen Urup Skov – Region Midtjylland

Arbejdsgruppen har afholdt møder den 14. december 2006 og den 16. januar 2007. Projektbeskrivelsen er færdiggjort den 23. februar 2007 og alle i arbejdsgruppen kan tilslutte sig den endelige projektbeskrivelse.

Bilag 1 - Forskellige typer af patientuddannelsestilbud

I et patientforløb fra diagnosefasen til hverdagsfasen kan der være forskellige tilbud, som vist nedenfor:

Fase	Underviser	Hvor finder det sted
<p>Diagnosefase</p> <ul style="list-style-type: none"> Klinisk undervisning som individuel undervisning ved i diagnosespecifik lidelse Lærings- og mestring som gruppeundervisning i diagnosespecifik lidelse Klinisk undervisning som individuel undervisning ved i diagnosespecifik lidelse <p style="text-align: center;">↓</p>	<p>Fagperson</p> <p>Fagperson og erfaren patient</p> <p>Praktiserende Læge</p>	<p>Hospital</p> <p>Hospital</p> <p>Praktiserende læge</p>
<p>Behandlingsfase</p> <ul style="list-style-type: none"> Klinisk undervisning som individuel undervisning i diagnosespecifik lidelse Patientskoler som gruppebaseret undervisning i diagnosespecifik lidelse Lærings- og mestring som gruppeundervisning i diagnosespecifik lidelse Klinisk undervisning som individuel undervisning ved i diagnosespecifik lidelse <p style="text-align: center;">↓</p>	<p>Fagperson</p> <p>Fagperson</p> <p>Fagperson og erfaren patient</p> <p>Praktiserende Læge</p>	<p>Hospital</p> <p>Hospital</p> <p>Hospital</p> <p>Praktiserende læge</p>
<p>Rehabiliteringsfase</p> <ul style="list-style-type: none"> Patientskoler som gruppebaseret undervisning i diagnosespecifik lidelse Lærings- og mestring som gruppeundervisning i diagnosespecifik lidelse Lærings- og mestring som gruppeundervisning i diagnosespecifik lidelse samt på tværs af diagnoser Klinisk undervisning som individuel undervisning ved i diagnosespecifik lidelse "Lær at leve med kronisk sygdom" som gruppeundervisning på tværs af diagnoser Patientforeningsaktiviteter som 	<p>Fagperson</p> <p>Fagperson og erfaren patient</p> <p>Fagperson og erfaren patient</p> <p>Praktiserende læge</p> <p>Erfaren patient</p> <p>Erfaren patient, evt.</p>	<p>Hospital</p> <p>Hospital</p> <p>Kommune</p> <p>Praktiserende læge</p> <p>Kommune</p> <p>Patientforening</p>

<p>individuel og gruppebaseret undervisning i diagnosespecifik lidelse</p> <ul style="list-style-type: none"> Selvhjælpsgrupper 	<p>også fagperson</p> <p>Erfaren patient</p>	<p>Patientforening</p>
<p>Hverdagsfase</p> <ul style="list-style-type: none"> Lærings- og mestring som gruppeundervisning i diagnosespecifik lidelse samt på tværs af diagnoser ”Lær at leve med kronisk sygdom” som gruppeundervisning på tværs af diagnoser Patientforeningsaktiviteter som individuel og gruppebaseret undervisning i diagnosespecifik lidelse Selvhjælpsgrupper 	<p>Fagperson og erfaren patient</p> <p>Erfaren patient</p> <p>Erfaren patient, evt. også fagperson</p> <p>Erfaren patient</p>	<p>Kommune</p> <p>Kommune</p> <p>Patientforening</p> <p>Patientforening</p>